

Vlaams
Parlement

vergadering **C122 – LAN10**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 2 februari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over extra promotie door VLAM van Vlaams kwaliteitsvarkensvlees

- 931 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenshouderij en de uitbreiding ervan naar de slachthuizen

- 974 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenssector

- 1036 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenssector

- 1043 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de resultaten van de Europese Landbouwrapport van 24 januari 2011 betreffende de crisis in de varkenssector

- 92 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenssector en de uitbreiding van het aantal 'megastallen' voor de varkenshouderij

- 97 (2010-2011)

Met redenen omklede moties

3

13

■

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over extra promotie door VLAM van Vlaams kwaliteitsvarkensvlees
- 931 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenshouderij en de uitbreiding ervan naar de slachthuizen
- 974 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenssector
- 1036 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenssector
- 1043 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de resultaten van de Europese Landbouwrapraad van 24 januari 2011 betreffende de crisis in de varkenssector
- 92 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de crisis in de varkenssector en de uitbreiding van het aantal ‘megastallen’ voor de varkenshouderij
- 97 (2010-2011)

De voorzitter: Collega's, tijdens de regeling der werkzaamheden hebben we al afgesproken dat we, gelet op de omstandigheden, deze vergadering zo efficiënt mogelijk zullen laten verlopen. De schriftelijk ingediende vragen worden opgenomen in het verslag.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister-president, de aanhoudende crisis in de varkenssector was op 12 januari – helaas – opnieuw onderwerp van debat in de plenaire vergadering. De promotie van het varkensvlees door het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) in binnen- en buitenland werd slechts zijdelings aangeraakt.

Op de landbouwbeurs Agriflanders riep een van de landbouworganisaties de Vlaamse Overheid op om via VLAM en het Belgian Meat Office (BMO) “onmiddellijk in te zetten op de promotie van ons kwaliteitsvarkensvlees” in mogelijke exportlanden en landen waar Duitsland omwille van de dioxinecrisis, tijdelijk, niet mag leveren. De reden hiervoor, aldus de landbouworganisatie, zijn de catastrofale gevolgen van de prijsdaling – min 23 cent – die Duitse slachthuizen, omwille van de dioxinecrisis, hebben doorgevoerd.

Omdat bijna de helft van onze export richting Duitsland vertrekt, heeft deze prijsval catastrofale gevolgen voor onze varkenssector. Na de dioxinecrisis van 1999 heeft de Vlaamse varkenshouderij en de rest van de keten zwaar geïnvesteerd in traceerbaarheid en voedselveiligheid. Het resultaat is dat ons varkensvlees het veiligste en gezondste is in Europa. Maar volgens de landbouworganisatie heeft de sector nog geen meerwaarde kunnen creëren op deze topkwaliteit. “Het is nu het moment om de jarenlange inspanningen van onze

varkenssector maximaal trachten te valoriseren en ons marktaandeel in exportlanden te vergroten”, aldus de landbouworganisatie.

Volgens de sector moet ook de consument ervan bewust gemaakt worden dat de prijs die diezelfde consument in de supermarkt betaalt voor zijn kwaliteitsvarkensvlees ‘schandelijk’ laag ligt. De consument moet er mijns inziens van doordrongen worden dat kwaliteit nu eenmaal zijn prijs kent. Mogelijk kan een sensibiliseringsactie hieromtrent door VLAM zorgen voor een mentaliteitswijziging bij de consument. Op deze suggestie heeft de minister-president in de plenaire zitting van 12 januari niet echt geantwoord.

Minister-president, bent u bereid om extra in te zetten op promotie van ons kwaliteitsvarkensvlees? Moeten we ons hierbij inderdaad focussen op landen waar Duitsland, tijdelijk, niet meer kan leveren? Indien ja, welk tijdspad tekent u hiervoor uit? Welke initiatieven neemt u nog om ons marktaandeel in de exportlanden te vergroten? Hoe zit het met de aangekondigde verkenning van nieuwe markten? Bent u het eens met de stelling dat de geleverde inspanningen van de sector sinds de dioxinecrisis van 1999 onvoldoende geleid hebben tot een meerwaarde voor onze topkwaliteit? Hoe kunnen we de consument ervan overtuigen dat meer moet worden betaald voor ons kwaliteitsvarkensvlees? Kan een ‘prijs’-campagne door VLAM hier soelaas brengen?

De crisis in de varkenssector woedt in alle hevigheid. De varkenshouders worden nu al vier jaar lang met dalende verkoopprijzen geconfronteerd, waardoor de rendabiliteit van hun bedrijf in het gedrang komt. De gestegen kosten kunnen ze niet doorrekenen in hun prijs en steeds meer bedrijven kijken tegen een faillissement aan. De varkenshouders zien het niet meer zitten, maar hebben geen ander alternatief dan door te gaan, met alle mogelijke sociale gevolgen van dien. Stoppen kunnen ze niet omwille van de hoge schulden, en het bedrijf verkopen is al evenmin een optie. De Duitse dioxinecrisis verergert nog de toestand en het ketenoverleg met de belangrijkste actoren heeft, enkele initiatieven in de marge niet te na gesproken, nog niet tot het gewenste resultaat geleid.

Ondanks de verlenging van enkele herstelmaatregelen op Vlaams niveau en de aankondiging van diverse initiatieven en denkpistes, blijven structurele oplossingen uit. Daarvoor wordt vooral naar Europa gekeken, waar de Commissie de ernst van de crisis nog niet voldoende wil/weet in te schatten. Het is vooral uitkijken naar de oprichting van een highlevelgroep die de toestand moet analyseren en concrete oplossingen, zoals bij de crisis in de melksector, moet bieden. Ook andere suggesties, zoals het tijdelijk opslaan van varkensvlees, vormen onderwerp van discussie op Europees niveau.

Tijdens de plenaire zitting van 12 januari, maar ook op Agriflanders en in de pers, kondigde de minister-president aan dat hij verder zou blijven strijden om de belangen van de sector te verdedigen. Ondertussen had hij overleg met zijn Nederlandse collega en probeerde hij het ketenoverleg terug op de rails te krijgen. Verder zou het dossier ook behandeld worden op de vergadering van de Europese Landbouwrap van 24 januari, waarbij hij zou trachten Europa op andere gedachten te brengen betreffende de aanpak van de crisis in de sector en het zoeken naar structurele maatregelen.

Minister-president, wat is het resultaat van de vergadering van de Europese Landbouwrap? Wat hebt u bereikt? Welke oplossingen kunt u op Europees niveau aanbieden? Hoe zit het met de highlevelgroep? Wat is de stand van zaken inzake het ketenoverleg?

Ik denk dat iedereen weet waarover het gaat. Het feit dat er zoveel vragen zijn, bewijst dat men, over de partijgrenzen heen, maar één bekommernis heeft: het belang en de toekomst van de sector. Sinds onze laatste vraag in de plenaire vergadering over het onderwerp, zijn her en der heel wat initiatieven genomen. Ik heb geprobeerd via Belga alle berichten op te zoeken. Bijna iedere dag was er wel één met de aankondiging van een initiatief van de minister, van UNIZO (Unie van Zelfstandige Ondernemers), een grootwarenhuis of van de landbouworganisaties.

Er zijn twee zaken: het ketenoverleg enerzijds, een soort binnenlands gebruik, en anderzijds de vergadering van de Europese Landbouwwraad van afgelopen maandag, en de beslissingen die daar al of niet zijn genomen. Hoe zit de tijdelijke opslag in elkaar? Wat kan er nog gebeuren op de lange termijn? Hoever staat het met het ketenoverleg? Wat gebeurt er in verband met meer promotie?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Collega's, dat de crisis in de Vlaamse varkenshouderij nog versterkt is door de dioxinecrisis in Duitsland, is intussen een understatement. Daarover is ondertussen al heel wat inkt gevloeid.

Ondertussen breidt de crisis zich ook uit tot de slachthuizen. Die weigeren zich in te schrijven in de Duitse bradeerprijzen en volgen de prijsverlaging met 0,23 euro per kilogram niet. Bijgevolg draaien de slachthuizen op een beperkte capaciteit van ongeveer driekwart en met verlies. Hierdoor valt wel ongeveer een kwart van de Vlaamse afzet weg. Velen wijzen met de vinger naar de vier grootste Duitse vleesconcerns – VION, TönniesFleisch, WestFleisch en Danish Crown – omdat deze concerns misbruik zouden maken van hun machtspositie om de prijzen te drukken. De vraag wordt dan ook sterker om dringend werk te maken van een grotere diversificatie van de uitvoer van ons varkensvlees naar andere landen dan Duitsland, te meer omdat de afgelopen jaren steeds meer blijkt dat Duitsland zelfbedruipender wordt en de concurrentiepositie van onze varkenshouderij wordt aangetast door de gevoelig lagere lonen bij onze oosterburen.

Verder zijn er de reeds bekende problemen van de varkenssector, waaronder de hoge voedselprijzen en andere onkosten die niet kunnen worden doorverrekend in de eindprijs. Daarnaast blijft er ongenoegen over de gebrekkige transparantie in de prijsvorming binnen de voedselketen. Er gaan intussen steeds meer stemmen op om varkens op een lager gewicht te slachten en om een nieuwe binnenlandse promotiecampagne voor kwaliteitsvol varkensvlees op te zetten.

Op 18 januari vond het ketenoverleg plaats waarop een en ander werd besproken. Deze maand zal ook op Europees niveau de highlevelgroep samenkomen over de varkenssector. Het probleem wordt immers meer en meer internationaal voelbaar. Ook in landen als Nederland en het Verenigd Koninkrijk laten de gevolgen van de crisis in de varkenshouderij zich sterk voelen. Hopelijk kan er Europees een gezamenlijke aanpak worden overeengekomen en zal de minister in eigen land nog enkele ondersteunende maatregelen, zoals een versoepeling van de overbruggingskredieten, kunnen nemen.

Minister-president, wat is de stand van zaken in de Vlaamse varkenshouderij momenteel? Hoeveel faillissementen werden al aangevraagd en hoeveel faillissementen zijn nakend? Op maandag 24 januari zijn de Europese ministers van Landbouw samengekomen. Welke Europese initiatieven werden er genomen? Wat hebt u precies bepleit? Wat waren de reacties van de andere lidstaten en welke concrete initiatieven zullen worden genomen? Bent u het eens met de stelling van de Vlaamse varkenshouders dat de vier grootste vleesconcerns die in Duitsland actief zijn, misbruik zouden maken van hun machtspositie om de varkensprijs te drukken? Acht u het wenselijk om deze moeilijke situatie aan te grijpen om werk te maken van een andere prijsvorming, meer bepaald via de koppeling van de varkensprijs aan de graan- en winkelprijs? Hoe staat u tegenover de vraag van sommige varkenshouders om in exportrestituties te voorzien om het kwalitatieve Europese varkensvlees elders af te zetten? Deelt u de stelling van de Vlaamse varkenshouders dat de Vlaamse slachters te weinig doen om hun uitvoer te diversifiëren naar andere landen om de weggevallen Duitse uitvoer te vervangen? Zult u in overleg met de slachthuizen en eventueel VLAM treden om hieraan te verhelpen? Zult u VLAM aanmoedigen om in deze moeilijke tijd voor de varkenshouderij een extra promocampagne te voeren ter bevordering van het Vlaamse kwaliteitsvarkensvlees?

Voorzitter, minister-president, er is een artikel verschenen in De Tijd in verband met de overnames door de integratoren. Minister-president, hoe zit het met die sector? Gaat het daar nu zo slecht? Kunt u daar een cijfer op plakken?

De vleesconcerns in Duitsland zouden misbruik gemaakt hebben van hun machtspositie om de varkensprijs te drukken. Ik heb recent gelezen dat Rusland opnieuw Duits varkensvlees invoert. Misschien is dat een reden waarom Duitsland dat niet meer doet. Hoe zijn de gesprekken in Europa verlopen in verband met die exportrestituties, waar de varkenssector eventueel naar vraagt? Ik heb gehoord dat het geweigerd is. Deelt u onze stelling om in een bepaalde periode, maar ook continu, een speciale promotiecampagne te voeren via VLAM om de export van ons kwaliteitsvlees te bevorderen?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Collega's, op het kabinet van de minister-president is op 25 januari 2011 met de veevoedersector overlegd over de crisis in de varkenshouderij. De veevoederfirma's vervullen een bufferende rol ten aanzien van de varkenshouders, maar kunnen die opdracht blijkbaar slechts in beperkte mate vervullen. Stijgende kosten en lage prijzen wegen bijzonder zwaar op de varkenshouderij, die ook met een structureel probleem kampt. BEMEFA, de beroepsvereniging van mengvoederfabrikanten, stelt vast dat er een toenemende vraag is naar integratie. De veevoedersector vreest bovendien dat meer bedrijven zich opnieuw gaan specialiseren in vleesvarkens omwille van de verstrengde dierenwelzijnseisen voor het houden van zeugen en opfokken van biggen.

De veevoederfirma's kunnen in beperkte mate een bufferende rol vervullen ten aanzien van de varkenshouders, maar zij vragen dat ook andere actoren hun verantwoordelijkheid zouden opnemen. Minister-president Peeters wil dat er werk gemaakt wordt op langere termijn van een managementopleiding voor varkenshouders. Op vraag van de minister-president legt BEMEFA op dit ogenblik de laatste hand aan een actieplan voor alternatieve eiwitbronnen. Naast het feit dat gewerkt wordt aan maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen, staat het zoeken en integreren van alternatieven voor soja als eiwitrijke grondstof, centraal in dit actieplan. Overheid en sector proberen op die manier de negatieve gevolgen van grote schommelingen op de grondstoffenmarkten te beperken.

Tevens werd op 20 januari 2011 met de Belgische slachthuizen een akkoord bereikt over een aanbeveling om de prijsdaling ten opzichte van de prijzen van week 2 eenmalig en tijdelijk te beperken tot gemiddeld maximaal 7,5 eurocent per kilogram levend varken. Het engagement gold tot eind deze week en was vooral gericht op die slachthuizen waarvan de afzet zich voornamelijk situeert in Duitsland en de markten die afhankelijk zijn van Duitsland.

De Europese Commissie gaat ook akkoord met de onmiddellijke private opslag van varkensvlees. Tegen het einde van de week zouden de modaliteiten voor de steunmaatregel vastgelegd worden.

Minister-president, wat was het resultaat van het overleg met de veevoedersector? Klopt het dat er overleg zal worden gepleegd tussen de varkenshouders, veevoederfirma's en de banken? Wanneer is in dit overleg voorzien? Wat verwacht u te bereiken met dit overleg? Hoe denkt u de managementopleiding voor varkenshouders te organiseren? Wanneer wordt het actieplan voor alternatieve eiwitbronnen verwacht? Welke toekomstige maatregelen zullen en kunnen in dit dossier nog genomen worden om herhaling te voorkomen?

Bijkomend wil ik verwijzen naar het krantenartikel met een zeer merkwaardige titel: 'De varkensboer zal nooit failliet gaan'. Gaan de cijfers in verband met de integratie in stijgende lijn? Hoe zit het met het ketenoverleg en met de opslag van varkensvlees? Is Europa het daarmee eens? Er zijn berichten dat de veevoederprijzen tijdelijk zouden worden bevroren.

Ik wens ook mijn ontgoocheling te uiten over het bericht van vandaag in de pers van de collega's van Groen! Ze zeggen dat de varkensbedrijven veel te groot zijn en dat men zich

vooral moet focussen op de binnenlandse markt. We zitten in een open economie. Als alle economische sectoren zich enkel zouden richten op de binnenlandse markt, dan zou er in Vlaanderen geen 5 procent werkloosheid zijn, maar wel 40 à 50 procent. Wij vormen een van de meest open economieën van de wereld.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Collega's, de crisis in de varkenssector is zwaar en blijft aanhouden, ondanks alle inspanningen die de Vlaamse Regering reeds leverde. Omdat onze varkenshouders voor de helft afhankelijk zijn van de uitvoer, moeten ze vaak opboksen tegen buitenlandse bedrijven met lagere prijzen. Tegelijk stijgen hun kosten voor energie, exploitatie en voor hun veevoeders. Veel getuigenissen uit de sector bevestigen dat veel varkenshouders echt met verlies moeten werken, een verlies dat zelfs kan worden uitgedrukt per gehouden varken. In de sector wordt onomwonden gezegd dat deze crisis voor vele varkenshouders ook het einde kan betekenen van hun professionele loopbaan.

In dit ronduit slechte economische klimaat stellen we toch vast dat veel varkenshouders blijven investeren in de uitbreiding van hun bedrijf. Ze kiezen voor flinke schaalvergroting en willen nog meer varkens houden. Uit het voortgangsrapport 2010 van de Mestbank bleek al dat er in 2010 een toename was van het aantal varkens. Ondertussen worden nog steeds aanvragen ingediend voor nieuwe bedrijven en voor uitbreidingen. In de Antwerpse Noorderkempen is deze ontwikkeling volop aan de gang.

Over de grens, in Nederland, zijn al initiatieven genomen om deze trend tegen te gaan. Deze evolutie staat haaks op de economische realiteit, maar maakt ook slachtoffers binnen de varkenssector zelf en vormt een bedreiging voor het milieu, vooral inzake uitstoot en waterkwaliteit. Daarnaast is deze sector ook kapitaalsintensief en wordt er veel overheidsgeld geïnvesteerd door subsidiëringen.

Minister-president, bent u op de hoogte van deze ontwikkelingen en van de omvang van het aantal aanvragen om uitbreiding en vernieuwing? Vindt u het nog maatschappelijk en economisch verantwoord om in deze crisistijden te blijven investeren en subsidiëren in nieuwe varkensbedrijven en bedrijfsuitbreidingen? Kan er naast het ad-hocbeleid en de crisisinterventies structureel gewerkt worden aan een visie op de lange termijn die de bestaande varkenshouders garanties kan bieden? Kan er een visie voor de sector uitgewerkt worden die meer gericht is op de binnenlandse markt en die tegelijk het aantal varkens doet afnemen en de varkenshouders garanties biedt voor een eerlijke prijs?

Ik wil ook even ingaan op wat de heer Verfaillie heeft gezegd. Minister-president, mijn interpellatieverzoek is niet ingegeven door een kritiek over wat er al dan niet gebeurd zou zijn. Ik zal niet zeggen dat er niets is gebeurd of dat u geen initiatieven hebt genomen. Dat is niet de bedoeling. U hebt gedaan wat u ter zake kon doen. Ik stel er wel kritische vragen bij. Ik vraag me af of het echt zo opportuun is te blijven investeren in een sector die het economisch zo moeilijk heeft, die onderhevig is aan een volatiele prijsvorming, aan fluctuaties, die jaar na jaar terugkeren.

Ik stel me vragen bij de ontwikkeling van het investeringsbeleid, dat gepaard gaat met de versterking en de uitbreiding van de sector. Het gaat om de samenvoeging van bedrijven en het oprichten van megastallen. In het buitenland, met name in Nederland, wordt daar een halt aan toegeroepen. Bij ons wordt die ontwikkeling de vrije loop geboden.

Ik wil dat kritisch bekijken. Is het maatschappelijk verantwoord daarin te blijven investeren in de wetenschap dat die stallen op termijn in handen vallen van de integratoren? Het overheidsgeld gaat dan via de varkensboer over in de handen van de integratoren. Dat is iets waar ik zeer bekommerd om ben.

Ik pleit ervoor om in de varkenssector zelf structurele maatregelen te nemen op de langere termijn, maar ook om vooral te focussen op een kwalitatieve binnenlandse markt. Dat is

primair voor een klein land en een kleine sector. We kunnen toch geen wereldspeler worden wat de export betreft: we moeten inzetten op kwaliteitsvlees en een eerlijke prijs voor een binnenlandse markt.

De heer Jos De Meyer: Collega's, Vlaams minister-president Peeters heeft op maandag 24 januari tijdens de Europese landbouwrapad de crisis in de varkenssector aangekaart bij zijn collega's. De crisis in de varkenssector, met bijna 30 procent van de productiewaarde de belangrijkste sector van de Vlaamse land- en tuinbouw, slaapt al maanden aan. De sterke stijging van de voederkosten die nauwelijks of niet worden doorvertaald in de afzetprijzen, is de belangrijkste oorzaak van de huidige malaise. De dioxineproblematiek in Duitsland heeft de situatie op een acute manier doen escaleren.

De vraag van de minister-president naar een ingrijpen door Europa kon op bijval rekenen van de meeste van zijn collega's. Uit de pers vernamen we dat Europees commissaris Dacian Cioloş het politiek engagement nam om zo snel mogelijk het systeem van private opslag voor de varkenssector operationeel te maken. Nog dezelfde week zouden daartoe de praktische modaliteiten worden uitgewerkt en beslist. Ook zou een groep van experts worden bijeengeroepen om over maatregelen op middellange termijn na te denken.

Minister-president, welke maatregelen werden er door de Europese Unie gezamenlijk genomen om respectievelijk op korte en op middellange termijn de crisis in de varkenssector te bestrijden? Welke bijkomende maatregelen, hetzij op het Europese niveau, hetzij in Vlaanderen, ziet u nog aanvullend mogelijk? Welke maatregelen ziet u op de langere termijn, om de varkenshouderij structureel aan te pakken? Hoe kunnen we deze crisissen op langere termijn beheersen? Welk businessplan ziet u voor de varkenssector?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, ik zal om te beginnen een document laten ronddelen, dat ook op de eerste dialoog is toegelicht. In dat document worden op een heel bevattelijke manier de trends op wereldniveau en op Europees niveau toegelicht, alsook de positie van België daarin.

Collega's, de varkenssector is op dit moment goed voor een productiewaarde van 1,3 miljard euro en een positieve handelsbalans van 1,2 miljard euro. Binnen de land- en tuinbouw is het een van de belangrijkste sectoren. Wij zijn goed voor 1 procent van de wereldproductie.

Dit is dus een heel belangrijke en dynamische sector, mijnheer Peeters. Uw stelling is dat we moeten focussen op de binnenlandse markt, waar we een zelfvoorzieningsgraad hebben van 250 procent. Daarmee onderstreept u eigenlijk dat meer dan de helft van de varkenshouders op dit moment de deuren mogen sluiten. Er worden ook vragen gesteld bij de promotie door VLAM, en of die geen oneerlijke concurrentie zou zijn ten opzichte van anderen, die er bijvoorbeeld voor pleiten om geen vlees meer te eten. Groen! wil deze sector dus heel duidelijk zien inkrimpen tot een minimum. Dat is uw volste recht, vanuit uw politieke overtuiging, maar dan moet u dat misschien ook wat duidelijker zeggen dan u al gedaan hebt bij het Vlaams Infocentrum Land- en Tuinbouw (VILT). Dan kan daarover geen misverstand bestaan.

Ik ben die mening niet toegedaan. Ik geloof dat deze sector, die een moeilijke periode doormaakt, een toekomst heeft. Die toekomst zal er natuurlijk anders uitzien dan nu. Daarom organiseer ik ook die dialoogdagen, waar heel wat pertinente zaken aan bod moeten komen, vertrekkend van facts and figures. We moeten bekijken hoe die wereldmarkt zich verder ontwikkelt, welke producten er zijn, welke markten en zo meer. We moeten onszelf niets wijsmaken, maar wij hebben een positie op de internationale markt en ik ben ervan overtuigd dat we die ook kunnen verdedigen.

Dat betekent dat we nieuwe markten moeten aansnijden. Dat betekent ook dat we naar diversificatie moeten gaan. Het Belgische varken is een heel kwaliteitsvol varken. Het dient

voor alle markten en wordt voor alle bewerkingen gebruikt, maar moeten we daar niet een verdere aanpak en wijziging aanbrengen? Het businessmodel wordt nu op microniveau toegepast. De veevoederbedrijven spelen daar een niet-onbelangrijke rol. Dat is specifiek voor de Vlaamse situatie: in geen enkel ander land zie je zoveel mengvoederbedrijven die zo dicht bij de sector staan. Ook dat moet aangepast worden. De invoer van biggen is de laatste jaren verdubbeld.

Er zijn dus een aantal zaken die wij moeten meenemen. Ook het probleem van de mestverwerking moeten we meenemen. Maar één ding is wat mij betreft duidelijk: wij geven alle kansen aan een toekomstgerichte varkenssector, die aanwezig is op de binnenlandse markt, maar ook zwaar op de buitenlandse markten actief is. Daar sta ik voor. Daar staat het beleid voor, dat ik tot 2014 zal uitvoeren. Je kunt niet aan de ene kant zeggen dat we de binnenlandse markt verder moeten bewerken en aan de andere kant stellen dat we geen varkensvlees meer moeten eten. *(Opmerkingen van de heer Dirk Peeters)*

Dan kun je beter zeggen dat men er helemaal mee moet stoppen, dat men niet meer moet exporteren enzovoort. Maar goed, iedereen zijn overtuiging. U kunt daar straks op reageren. Misschien heb ik het allemaal verkeerd begrepen.

Collega's, we zijn nu gestart met de eerste dialoogdag. Ik hoop om tegen het einde van het eerste semester na zeven dialoogdagen conclusies te kunnen trekken en daar concrete acties uit te kunnen halen. Daarover zal ik graag discussiëren met deze commissie, zeker als die nog aanvullingen kan doen.

Er zijn enkele vragen, maar ondertussen is iedereen op de hoogte, want jullie volgen dit van heel nabij. Ik kan jullie een uitgebreidere tekst bezorgen van wat ik nu toelicht. Op Europees niveau zijn we er met een 'coalition of the brave' in geslaagd tot besluiten te komen. Mijnheer Sintobin, de praatbarakken zijn tot een besluit gekomen, waarover iedereen heel opgetogen en positief is. Het is wat het is. Ik wil niet beweren dat de private opslag de hele sector gaat redden. Het is wel een belangrijk element, dat vanaf gisteren operationeel is geworden. Het vlees kan worden opgeslagen gedurende drie tot vijf maanden. Met de vergoeding hebben we ook onze slag thuisgehaald. We gaan ervan uit dat dat positieve effecten zal hebben.

De highlevelgroep komt op 8 februari samen. Daarin wordt gesproken over interventiemechanismen, stabiliteitsfondsen en promotiemaatregelen in derde landen. Waartoe gaat dat leiden? We hebben de commissaris zover gekregen dat hij de conclusies van de highlevelgroep gaat opnemen in de voorstellen tot hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. In november is een eerste nota vrijgegeven over de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid na 2013. De varkenssector kan niet genieten van bepaalde toeslagen. De teksten die nu circuleren, zullen worden aangepast. Dat is toegezegd. Het is niet zo dat de experts even rond de tafel gaan zitten om enkele zaken te bespreken en dan overgaan tot de orde van de dag. Neen, ze gaan dat opnemen.

Er waren vijftien Europese landen die ons voorstel van de private opslag uitdrukkelijk hebben ondersteund. De rest heeft gezwegen. Niemand was ertegen. We zitten op een goed spoor. Met onze dialoogdagen kunnen we proberen de conclusies te vertalen naar het Europese niveau, wat altijd meegenomen is. Er zijn ook contacten met Nederland, Duitsland, Frankrijk enzovoort.

Naar aanleiding van actuele vragen heb ik al een toelichting gegeven. Er werd ook verwezen naar Duitsland en prijsafspraken. De dioxinecrisis in Duitsland heeft het nog verscherpt. De evolutie die al bezig was in de varkenssector, is versneld. Die crisis snijdt nu heel diep en heeft in Duitsland discussies losgeweekt. Een daarvan is: hebben de grote spelers in Duitsland niet een aantal afspraken gemaakt? Ik heb begrepen dat de Duitse landbouworganisaties contacten hebben en dat er verder onderzoek zal gebeuren. Als er afspraken zijn die indruisen tegen de Europese regelgeving, dan zullen de nodige stappen zeker worden

gezet. Ik zal daartoe geen initiatieven nemen. In de Europese landbouwrapad van 24 januari is daarover gesproken. Er zijn dus blijkbaar al stappen gezet.

Ik heb enkele zaken toegelicht over het Vlaamse niveau. Het ketenoverleg is een goed voorbeeld van hoe we in een crisis met elkaar moeten omgaan. De landbouworganisaties hebben zich onder grote druk van hun achterban zeer verantwoordelijk opgesteld. Ze gaan overleggen met de slachthuizen, maar dat overleg is afgesprongen. We hebben dan het initiatief genomen om opnieuw samen te komen op mijn kabinet. Daar hebben de slachthuizen een stap vooruit gezet. Dat heeft de zaken voor de producenten niet opgelost, maar het was wel een signaal dat ook de slachthuizen begrip hebben voor de situatie waar de producenten en varkenshouders in zitten. Daar is een afspraak gemaakt om de prijzen niet verder te laten zakken dan maximaal 7,5 eurocent. Dit gebeurde met de idee in het achterhoofd dat de private opslag er zou komen, wat dan ook is gebeurd.

Het ketenoverleg is een maatregel die moet worden gekaderd en die beperkingen heeft. Vanuit de distributie is Colruyt het verst gegaan. Delhaize is gevolgd, en ook UNIZO.

Het zijn allemaal elementen die één boodschap geven: de varkenssector is in crisis, we laten hem niet aan zijn lot over, we doen inspanningen om die crisis zo goed mogelijk te doorstaan. Heel duidelijk is er ook de onderliggende boodschap dat men op termijn in deze sector gelooft.

Dezelfde boodschap is heel duidelijk uitgedrukt door de banken. Ik heb eerst een onderhoud gehad met de banken en daarna met de Beroepsvereniging van de mengvoederfabrikanten (BEMEFA) en met de mengvoederbedrijven. Toen de vergadering heeft plaatsgevonden veertien dagen geleden, schatten de banken de situatie nog vrij positief in. Het aantal bedrijven dat zijn kapitaal niet meer kon aflossen, was heel beperkt. We hebben aan de banken gevraagd om op een heel positieve wijze individueel contact te nemen met al de cliënten-varkenshouders en dossier per dossier te kijken wat men kon doen.

We hebben afgesproken een vergadering te beleggen met de banken, de mengvoederbedrijven en de landbouworganisaties om alles eens bij elkaar te leggen. De banken zeggen dat het enige waar ze onvoldoende zicht op hebben is dat de leverancierskredieten sterk aan het stijgen zijn, dus de kredieten die de mengvoederbedrijven toelaten. De mengvoederbedrijven zeggen dat de banken te laks zijn. Daarom willen we vrij snel een vergadering beleggen met alle partijen die daar een uitklaring kunnen krijgen van een en ander en over de verdere stappen die moeten worden genomen.

Heel de problematiek van de integratoren waarnaar is verwezen, is op zich geen nieuwe problematiek, die is van alle tijden. De vraag is of ze is verhoogd en of de mengvoederbedrijven misbruik maken van de oplopende leverancierskredieten om te zeggen dat ze misschien op een andere manier kunnen samenwerken en als integrator de zaken aanpakken. Ook die vraag is gesteld. Men heeft gezegd dat dat niet het geval is en dat de mengvoederbedrijven geen misbruik maken van de situatie. In de vergadering die ik zal beleggen, zal men ook daar afspraken over kunnen maken. Het kan niet dat men zou gebruikmaken van de moeilijke situatie waar de producenten in zitten om mensen te verplichten de overstap te maken naar integrator, ook al zijn ze daar niet toe bereid.

De heer Callens heeft al verwezen naar de promotie door de VLAM. Mijnheer Peeters, een evenwichtige voeding is degene die het langst duurt. Ik ben geen deskundige in voeding, maar met mijn beperkte kennis ter zake meen ik dat vlees daar zeker een onderdeel van kan uitmaken. Ik heb geen probleem met mensen die vegetarisch eten, ik respecteer dat ten zeerste. Vanuit mijn bevoegdheid wijs ik op de geactualiseerde Certuscampagne die vanaf morgen op de nationale televisiezenders te zien zal zijn. U zult dan reclame zien van het Certuslabel, 'Van bij ons, veilig en lekker'. Ik ben er ook van overtuigd dat onze landbouwers heel veel hebben geïnvesteerd in ammoniakvrije stallen. Daarnaast zijn er de controles. Als je vergelijkt wat wij hebben in verband met traceerbaarheid en dergelijke en met controles, met

Duitsland, dan kan Duitsland daar een goed voorbeeld aan nemen. Wij kunnen aan de consument zeggen dat als hij Belgisch varkensvlees koopt en eet, hij goed zit.

We zullen ook kijken hoe we in het buitenland het Belgisch varkensvlees – of het Vlaams varkensvlees, want 94 procent is Vlaams – kunnen promoten, zeker als we weten dat er nieuwe markten moeten worden ontsloten. We zullen ons snel op de Russische markt focussen. Van 7 tot 11 februari zullen we deelnemen aan de voedingsbeurs Prodexpo in Moskou. Ook daarvoor zijn de nodige initiatieven genomen.

Voorzitter, ik sluit af gezien het beperkte tijds kader. Er zijn heel wat initiatieven genomen op korte termijn en op lange termijn. Ik ben me er zeer goed van bewust dat als we spreken over de lange termijn, we ervoor moeten zorgen dat op de korte termijn er nog bedrijven overleven. De maatregelen die ik heb genomen, zijn toegelicht. Ik hoop dat vriend en vijand erkennen dat we alles uit de kast hebben gehaald, dat we deze zaak van heel nabij volgen en dat er heel concrete maatregelen worden genomen die moeten worden geplaatst zoals ik heb toegelicht.

Ik ben niet bij machte om de wereldprijzen te beïnvloeden, maar ik ben er wel van overtuigd dat we door op een strategische manier de varkenssector te bekijken en er overleg mee te plegen, tot een beleid kunnen komen dat die sector een toekomst geeft, niet alleen omdat die economisch zo belangrijk is en omdat er zoveel mensen in actief zijn, maar ook omdat we vanuit Vlaanderen, met de kennis die we hebben, ons daar verder in moeten bekwamen.

Ook van andere sectoren wordt gezegd dat ze ten dode zijn opgeschreven. Het zijn niet de sectoren die ten dode zijn opgeschreven: het gaat over bedrijven waarbij het ene het slechter doet dan het andere. Ik verwijs ook naar de automobielsector. Er zijn heel veel, zeer professionele en goed opgeleide varkenshouders actief in deze sector die zeer performante bedrijven hebben. Ik wil hun alle steun blijven geven.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Behalve Groen! zitten de partijen op dezelfde lijn. Ook wij zijn ervan overtuigd dat de varkenssector een sector met toekomst is. We moeten die sector dan ook alle kansen geven, zeker op de buitenlandse markten.

Praatbarakken hebben inderdaad tot een besluit geleid. Ik heb nooit ontkend dat u ter zake geen initiatief zou nemen, alleen duurde het soms wat lang. Dat ligt wellicht ook aan Europa. Blijkbaar heeft de Europese commissaris intussen ingezien dat er iets aan de hand is en dat er maatregelen moeten worden genomen. Geen enkele maatregel, ook op Europees niveau, is een wondermiddel. Zij zijn tijdelijk van aard. Ik hoop dat de resultaten van de highlevelgroep worden opgenomen in het gemeenschappelijk landbouwbeleid en dat ze kunnen leiden tot een structurele oplossing voor de crisis in de sector.

Wat de integratoren betreft, ben ik het niet echt met u eens. Ik hoor ook op het terrein dat heel wat mensen ter plaatse onder druk worden gezet om afspraken te maken met de mengvoederbedrijven. Ik denk dat die crisis zal leiden tot het wegdeemsteren van de kleine familiale landbouwbedrijven op termijn. Ik zeg dat niet graag, maar ik vrees dat het zo zal zijn.

Men zegt dat een varkensboer niet failliet kan gaan. Vorige week stond nochtans in de krant een artikel over de vzw Boeren op een Kruispunt. Het aantal aanvragen is daar verdubbeld. Er wordt een waslijst opgesomd van mensen met psychische en andere problemen. Mijn vraag daarover, die ik schriftelijk zal indienen, is in hoeverre de middelen die nu worden aangereikt voor Boeren op een Kruispunt zullen volstaan om het werk dat zij verrichten, voort te zetten.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, ik heb niet gezegd dat we geen vlees mogen eten. Ik doe dat zelf ook wel eens. Onze klacht was dat er verschillende aanvragen zijn ingediend

bij de VRT door EVA (Ethisch Vegetarisch Alternatief) die blijkbaar niet gehonoreerd worden en dus niet uitgezonden kunnen worden. Er is dus een voorkeursbehandeling voor het vlees. Dat is de invalshoek van onze vraag. We vragen dat daarin een evenwicht zou zijn, wat nu niet het geval is.

Minister-president, ik dank u voor uw antwoord en voor de documentatie die u ter beschikking stelt. De vraag die ik heb gesteld, is gedeeltelijk ingegeven door mensen uit de sector zelf. Met name in de Noorderkempen hebben nogal wat varkenshouders last van de grootschaligheid die zich in Ravels en Hoogstraten ontwikkelt. Zij zijn daar ook het slachtoffer van. In de sector worden ook boeren het slachtoffer van schaalvergroting en het opzetten van megastallen. De kleinere varkenshouders sneuvelen dus. Daar moeten we ook eens over nadenken. Daar worden ook in het buitenland vragen over gesteld, zeker in Noord-Brabant. Die ontwikkeling is sterk aanwezig over de grens. Dat lijkt me dan ook niet het beste spoor om te volgen.

Minister-president, ik dacht dat u zou stoppen met te zeggen dat het niet alleen de sector en de bedrijven zijn die belangrijk zijn, maar ook de mensen die erin werken. Dat is ook mijn zorg. Ik sluit me op dat vlak aan bij de heer Sintobin. De greep van de integratoren versterkt wel. Er is heel veel miserie bij de betrokkenen die worden geconfronteerd met een zware schuldenlast. Het spoor van grootschaligheid lijkt me dan ook geen antwoord op deze problematiek.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Mijnheer Peeters, u hebt het over die kleine bedrijven die stilaan verdwijnen. Dat ligt niet alleen aan de problemen over de prijsvorming. De belangrijkste reden is dat de politiek, ook uw partij, die sector heel strenge verplichtingen heeft opgelegd zoals milieubelasting op mestverwerking, waardoor de sector het de laatste jaren zwaar te verduren kreeg. Dan zijn het enkel de grote bedrijven, die intussen steeds groter zijn geworden, die kunnen overleven. Zij staan zelf in voor de mestverwerking, dicht bij het bedrijf. Op die manier kan de kostprijs worden gedrukt. Het economisch principe van een groot bedrijf speelt dus ook vandaag. Een andere factor is de mogelijke kostprijs die onder meer u hebt opgelegd aan die kleinere bedrijven.

Minister-president, is de opslag van de varkens al praktisch geregeld? Staat er al iets op papier?

Minister-president Kris Peeters: Dat zal ik u bezorgen.

De heer Karlos Callens: Dank u. Er zijn mensen geïnteresseerd om daaraan eventueel mee te werken.

De heer Jan Verfaillie: Die opslag is een tijdelijke oplossing, laat ons eerlijk zijn. Het is geen duurzame oplossing op lange termijn. Uit diverse bronnen verneem ik dat u dat er haast manu militari zelf doorgeduwd hebt bij uw collega's, waarvoor onze dank en onze felicitaties.

Ik kan de houding van Groen! enkel betreuen. Denk je even in dat alle economische sectoren zich zouden focussen op de binnenlandse markt. Als er eens een crisis is in de staalsector bijvoorbeeld, komt u misschien ook met dat verhaal. Ik vind het een totaal verkeerd verhaal.

Minister-president, dank voor uw inspanningen. We volgen het verder op. Tussen 7 en 11 februari is er een beurs in Moskou. Wie is het beste exportproduct van Vlaanderen? De minister-president zelf. Ik doe een warme oproep om het varkensvlees persoonlijk in Rusland te gaan promoten, maar ik heb ondertussen begrepen dat niet alle politieke partijen hier achter staan.

De heer Jos De Meyer: Ik begrijp dat we hier, zoals in de andere sectoren van de landbouw, geconfronteerd worden met een volatiele markt enerzijds, maar anderzijds zijn de individuele

varkenshouders heel kwetsbaar. Vandaar misschien de toenemende rol van de integratoren. Minister-president, het zou toch interessant zijn om deze rol eens beter in kaart te brengen. Ik spreek me niet uit over de voor- of nadelen en de kansen op economisch moeilijke momenten. Er meer zicht op krijgen, kan het debat wel objectiveren.

U hebt even gewezen op de verdubbeling van het aantal ingevoerde biggen. Daar moeten we ook durven bij stil te staan. U herinnert zich allemaal dat er een periode heel sterk gepleit is voor gesloten bedrijven, zowel om economische als om sanitaire redenen. De verdubbeling van de behoeften aan biggen houdt voor onze bedrijven misschien opportuniteiten in: als deze op onze eigen bedrijven gekweekt worden. Ik begrijp dat we hier niet alles kunnen uitpraten door tijdsgebrek.

De heer Mark Demesmaeker: Alles is gezegd, maar ik wil me aansluiten bij wat onder anderen de heer Verfaillie heeft gezegd. Bepaalde niches, zoals de varkenssector en bijvoorbeeld ook de sierteelt, die een toegevoegde waarde via export creëren, moeten zeker behouden blijven en gestimuleerd worden. Daarvoor hebt u ook de volledige steun van onze fractie.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb de zorg die hier wordt geuit over de integratoren, duidelijk begrepen en ik zal er werk van maken. Hoe kunnen we er meer zicht op krijgen en wat is de evolutie?

In heel de landbouwsector is schaalvergroting al een hele tijd bezig. Zoals de heer Callens zegt, heeft dat met rendabiliteit te maken en ook met bijkomende wetgeving, dierenwelzijn, leefmilieu enzovoort. Schaalvergroting betekent niet dat het niet meer gaat over familiale bedrijven. Er zijn heel wat performante familiebedrijven met enige schaal. Ik zal het probleem van de integratoren verder bekijken.

De voorzitter: Collega's, dit debat is uiteraard niet afgesloten. De minister-president stelt zelf voor om dit gesprek na de dialoogdagen voort te zetten. Ik wil de minister-president danken dat hij vandaag tijd heeft gemaakt om hier aanwezig te zijn.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Peeters, door de heer Sintobin, door de heer Verfaillie en door de heer Callens werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■